

v evropské politice (27.5. – 2. 6. 2019)

Událost týdne:

27. května vyjádřil rakouský parlament poprvé v poválečných dějinách země nedůvěru rakouské vládě vedené lidoveckým kancléřem Sebastianem Kurzem (ÖVP). Podle agentury APA podpořili návrh socialistů (SPÖ) na vyjádření nedůvěry vládě lidovců a nestranických odborníků také poslanci protimigrační Svobodné strany Rakouska (FPÖ) a uskupení Jetzt. Kabinet lidovců a nestranických odborníků byl ustaven poté, co vládu s ÖVP opustili ministři FPÖ v důsledku vlastní korupční aféry. K předčasným zářijovým volbám tak Rakousko povede dočasná vláda složená pouze z odborníků. V jejím čele stane poprvé v rakouské historii žena, dosavadní šéfka ústavního soudu Brigitte Bierleinová, již sestavením přechodné vlády pověřil v témže týdnu rakouský prezident Alexander Van der Bellen.

27. května uvedla německá kancléřka Angela Merkelová, že podporuje výběr nového předsedy Evropské komise (EK) na principu tzv. spitzenkandidátů, tedy osobností, které jednotlivé evropské strany vyslaly do voleb jako své lídry. Naopak francouzský prezident Emmanuel Macron podle agentury Reuters nepovažuje tento způsob výběru budoucího předsedy EK za automatický.

27. května informoval server iROZHLAS.cz, že krajně pravicová strana Vlámský zájem se po volbách v Belgii stala třetí nejsilnější stranou v celostátním parlamentu a ve 150členném zákonodárném sboru obsadí 18 křesel. Navzdory ztrátám zůstanou s 25 poslanci největším parlamentním uskupením liberálové někdejšího premiéra Charlese Michela a vlámské nacionalistické Nové vlámské aliance. Do parlamentu se celkově dostalo 12 subjektů, což dle pozorovatelů reflektuje roztržičnost belgické politické scény.

28. května vyhostila Litva šéfredaktora ruského propagandistického webu Sputnik Marata Kasema. Litva zakázala muži vstup na své území po dobu pěti let. Mluvčí litevské pohraniční služby Gerdius Mišutis uvedl, že Kasem byl vyhoštěn, neboť jeho jméno figuruje v seznamu nežádoucích osob.

29. května informovala agentura ČTK, že podle průzkumu pro televize RTL a n-tv si 70 % Němců přeje, aby kancléřka Angela Merkelová (CDU) setrvala v čele německé vlády až do řádných voleb v roce 2021, a to navzdory tomu, že v nedávných evropských volbách obě vládní frakce CDU/CSU i SPD propadly. Většina Němců se zároveň nedomnívá, že by v čele vlády měla stanout předsedkyně křesťanských demokratů (CDU) Annegret Krampová Karrenbauerová či šéfka sociálních demokratů (SPD) Andrea Nahlesová.

30. května nepřijal ukrajinský parlament rezignaci předsedy ukrajinské vlády Volodymyra Hrojsmana, k níž ho vyzval nově zvolený prezident Volodymyr Zelenskij. Proti se postavila největší parlamentní strana bývalé hlavy státu Petra Porošenka. Premiér tak zůstane v čele úřadujícího kabinetu až do vytvoření nové vlády, k čemuž má dojít po předčasných červencových volbách.

1. června informovala agentura ČTK, že němečtí Zelení stali historicky poprvé nejsilnější stranou v průzkumu volebních preferencí. Podle průzkumu agentury Forsa by opoziční Zelené volilo 27 % Němců. Na druhém místě by pak skončila vládní konzervativní unie CDU/CSU s 26 % hlasů. SPD by volilo 12 % dotázaných a s velkým odstupem by tak skončila na třetím místě.

Telegraficky

- Dne 25. května proběhla globální stávka za boj proti změnám klimatu, do níž se dle ekologické iniciativy Fridays for Future zapojilo přes 1,8 milionu lidí ze 125 zemí světa.
- Dne 27. května potvrdil rumunský nejvyšší soud, že předseda vládnoucí Sociálnědemokratické strany (PSD) Liviu Dragnea půjde na tři a půl roku do vězení v souvislosti s obviněním z podplácení a zneužití pravomocí. Verdikt je konečný.
- Dne 1. června se uskutečnila další protestní sobota příznivců hnutí tzv. žlutých vest ve Francii. V Paříži se podle údajů agentury AFP sešly tisíce až dva tisíce protestujících, tedy méně než v předchozím týdnu. Protesty proti francouzské vládě poslední týdny slábnou.

